

Kulturforvaltningen

Forslag til anvendelse af det gamle, fredede rådhus i Skælskør.

Skælskør Bevaringsforening har mange gange anvendt rådhuslokalerne både i stueetagen og på 1. sal til udstillinger og foredrag. Det er to – ofte kombinerede – aktiviteter, der egner sig til det fredede interiør. Vi vil derfor foreslå, at rådhuset bliver et kombineret udstillings- og 'event'-sted, hvor man naturligvis passer på de fredede og relativt sarte omgivelser. Dette formål vil have flg. fordele:

- Der er offentlig adgang
- Mange forskellige brugere/foreninger kan anvende lokalerne, og dermed understreges det, at rådhuset er en slags 'folkets hus', et hus, der er åbent for alle.
- Aktiviteterne kræver kun få, enkle installationer, uden at den oprindelige ruminddeling ændres.
- Administrativt kræves ingen ændringer i forhold til den nuværende ordning, men i tilfælde af, at der indkommer andre forslag, der kunne passe ind i udstilling- og eventanvendelsen, kunne man måske med tiden få et mere levende hus ud af det, hvis der kom lidt mere bemanning på rådhuset?

Vi plejer at udstille fotografier o.a. materiale på 1.-salen ved at opstille små staffelier på bordene. Besøgende kan så gå rundt om bordene uden at komme i berøring med den øvrige udsmykning af den gamle byrådsal. For at gøre den store sal mere egnet til f.eks. foredrag o.l. ville det være et plus, hvis der var et lærred, en projektor og et lyd anlæg, alle dele mobile, da det dels vil være vanskeligt at installere det i salen uden at skade interiøret, dels vil være mere fleksibelt, hvis det også kunne bruges i stueetagen.

I stueetagen plejer vi at udstille informative plancher og supplerende billedmateriale. Det er vores erfaring, at stueetagens lokaler bliver stedmoderligt behandlet, fordi de pt. fremtræder ret forsømte. Rummene egner sig fortrinligt til udstillinger af næsten enhver art med rum i forskellige størrelser. I forbindelse med en istandsættelse af loft, vægge og gulve ville vi foreslå, at man etablerede et godt ophængningssystem, der skal være både solidt og let at anvende. Gerne professionelt, så vi eventuelt kan lokke spændende udstillinger til byen!

Vi er klar over, at hovedparten af bevillingen til rådhuset kommer til at gå til restaurering. (Har kommunen overvejet at søge supplerende midler?) Derfor mener vi, at vores forslag er relativt billigt, fleksibelt og anvendeligt for mange borgere i byen. Vi vil desuden gerne støtte et forslag, der fremkom på åbent-hus-dagen om at anvende arrestafdelingen som bed&breakfast, dog med bevaring af en enkelt 'museumscelle' med oprindeligt udstyr og uden at ændre for meget i forbindelse med indretningen af de øvrige celler. Da byens vandrehjem desværre ikke længere fungerer som vandrehjem, kunne rådhusets arrest fungere som et relativt billigt alternativ? Vi vil dog lige minde om, at der i fredningssagen (vedhæftet) er omtalt planer om, at arresten kunne indrettes som fængselsmuseum.

Tilbage står spørgsmålet om mulige anvendelser af de resterende lokaler og eventuel udnyttelse af loftsetagen. Vi vil meget gerne vende tilbage, hvis det bliver aktuelt!

Med venlig hilsen, på bestyrelsens vegne

Mette Lund Jørgensen

Sag: Skælskør tidl. Rådhus

Gammeltorv 13, Slagelse

Fredningssag

Fredningsstatus:

Med omgivelser fredet

Aktuel status:

Aktiv

Komplekstype:

Rådhus

Antal bygninger:

2

[© Kort og Matrikelstyrelsen](#)

Klik på kortet for at se et større udsnit.

Fotografier (0)

Sagsoplysninger

Type:

Fredningssag

Betegnelse:

Skælskør tidl. Rådhus

Aktuel status:

Aktiv

Beliggenhed:

Gammeltorv 13

Kommune:

Slagelse

Omfang:

Skælskør tidl. råd-, ting- og arresthus med det tilhørende udhus, de tre indre gårde og de omsluttende mure (1896 af F.C.C. Hansen). Fredet 2001.

Beskrivelse:

"Jf. bilag til Bygningssynets møde den 23. august 2000. Bygningshistorie: Det tidligere råd-, ting- og arresthus, der er beliggende centralt i den gamle Skælskør bymidte som nabo til kirken og den fredede latinskole, er byens fjerde rådhus. Byens ældste rådhus blev i 1629 nedrevet og i 1736 erstattet af et fortsat eksisterende rådhus, også beliggende ud mod Gammel Torv. Dette blev i 1829 afløst af et tredje rådhus, som imidlertid blev nedrevet efter opførelsen af nærværende fredningsforslag i 1896. Bygningen husede både anklagemyndighed, dommer og borgmester, som frem til retsplejelovens vedtagelse i 1916 var én og samme person. I 1938, hvor det kommunalt organiserede ordenspoliti blev afskaffet og erstattet af et enhedspoliti under Justitsministeriet, erhvervede ministeriet ejendommen og udlejede herefter byrådsalen til byrådets møder. Husets funktion som arrest ophørte i 1955, og i 1980 blev bygningen solgt af Justitsministeriet tilbage til Skælskør Kommune. Lokalerne i bygningens stueetage anvendes i dag som politistation, mens førstesalen benyttes af byretten og som mødelokaler for byrådet. Den egentlige rådhusfunktion er løbende blevet henlagt til Skælskørs nyeste rådhus, opført ca. 1980 omkring nogle ældre bygninger i byens østlige del. Beskrivelse: Det tidligere råd-, og ting- og arresthus har en vinkelformet grundplan med råd- og tinghus i hovedlængen ud mod Gammel Torv og arrest i sidelængen vinkelret herpå. Til arresten er mod vest knyttet en lille, én-etages fløj med pikekammer og kul-/brænderum, der adskiller den foranliggende forgård og den bagvedliggende, lukkede "Arrestantgård", og mod øst en længere, én-etages fløj med tidligere vaskerum, kul-/brænderum og møddingsrum. Denne længe afslutter mod nord "Rådhusgården". Anlægget sluttes i forlængelse af bygningsmurene af høje mure i røde blanksten, der gennembyrdes af to dobbeltporte, én til "Rådhusgården" og én i den kamtakkede mur til arrestens forgård. Råd- og tinghuset: Råd- og tinghuset er en fem fag lang bygning i to etager med røde blankstensmure og et stejlt sadeltag, der er tækket med de originale sorte og røde skifer, lagt i et dekorativt, diagonalt mønster. I taget har man bevaret de oprindelige tagkviste og de fire, originale skorstene. Huset er opført i en tidstypisk, nygotisk historicisme, som gerne anvendtes til periodens offentlige byggeri. Rådhuset er således prydet af en kamtakkede gavlkvist og af kamtakkede gavle med aflange blændinger, som genfindes i nabobygningerne; kirken og latinskolen. Det gotiserende, vertikale udtryk forstærkes i den midtstillede indgangsdørs spidsbue og i førstesalens spidsbuede vinduer. Horisontalt brydes facaden af en kordon- og en hovedgesims i grønne formsten. Bygningen har bevaret den oprindelige, tofløjede trædør med gotiske, spidsbuede ruder og overalt de originale fire- og seksrammede vinduer med småsprossede, grønmaledede rammer, indfattet af røde og grønne formsten og med sålbænkede af grønt glaserede formsten. Endvidere har man formået at bevare facadens fine, keramiske udsmykninger, udført af billedhuggeren Rasmus Harboe: over indgangsdøren Skælskør byvåben, over førstesalens vinduer ornamenter med symboler for byens fire vigtigste næringsveje - handel, landbrug, håndværk og søfart/fiskeri - og øverst, i gavlkvistens niche, en farverig majolika-skulptur af en blændet Justitia med vægt, skænket af fire, lokale godsejere. På hver side af porten til arrestens forgård ses endvidere to runde keramikrelieffer med fuglemotiver, der meget humoristisk illustrerer, hvem der har sin gang gennem porten - ("fuld som....") en allike og ("stjæle som....") en ravn. I det indre: I det indre er bygningen disponeret omkring en central forhal med et bagvedliggende, dobbelthøjt trapperum til førstesalen. Forhallen flankeres i stueetagen mod øst af to kontorer, tidligere til borgmesteren/herredsfogeden med egen indgang fra Skovvej, mod vest af tre kontorer, der frem til arrestens ophør i 1955 var indrettet som lejlighed til arrestforvareren. Herfra er der fortsat gennem en gitterdør adgang til selve arresten. Samtlige stueetagens rum er indrettet som kontorer for Skælskør Politi og har linoleumsgulve, enkle, hvidkalkede stuklofter og originale, men nu hvidmalede fyldningsdøre. I modsætning hertil er forhallen rigt dekoreret i varme og kraftige, røde, grønne, gule og blå nuancer: gulvet har således bevaret de originale fliser med geometriske og florale mønstre, fyldningsdørene er rødmaledede, og de hvidmalede vægge er kvadreret med spinkle røde streger med et nekelt mønster af røde, franske liljer og øverst en bølgebort med mønstre af muslinger, "skælfisk", i bølger af grus, "ør", deraf bynavnet. Endvidere har rummet en rigt dekoreret portbue med bånd- og blomsterlyng, inspireret af de middelalderlige kalkmalerier, samt et kassetteret, bemalet træloft. Fra forhallen er der adgang til det dobbelthøje trapperum med den originale trappe med mørke træbalustre og -håndlister, ludbehandlede trætrin, kvadermalede vægge, et pudset loft med farverige blomsterdekorationer og et meget højt, spidsbuet vindue med klart glas. Gennem en dekoreret portbue har man fra trappen adgang til førstesalen, der er disponeret med en længdegående sidekorridor med kvader- og liljedekorerede vægge og et fint bemalet, mørkt træloft med synlige bindbjælker. Korridoren er møbleret med to ældre træbænke med høje rygge, udført til huset. Fra den brede korridor er der adgang til den centralt placerede "Rådhusallé", flankeret mod vest af den tidligere "Tingstue", forbundet med et mindre "Venteværelse" og mod øst af det tidligere "Udvalgsværelse", forbundet med et mindre "Arkiv". Byrådsalen: Den centralt placerede byrådsal - der fortsat fungerer som repræsentativt møderum for byrådet - er et stort rum med de originale, nu ludbehandlede, men tidligere ferniserede, bræddegulve, høje, mørkt ådrede vægpaneler og fyldningsdøre og et træloft med synlige bindbjælker, bemalet med blomsterlyng i varme farver. Rummets to fajnede blev i 1936 erstattet af to indbyggede hjørneskabe. I salen har man bevaret de to vægbuster af Kong Christian den IX og dronning Louise og endvidere det originale møblement . et svært egetræs bord og egetræs stole med udskårne rygge - samt den originale messinglysekroner og fire originale lampetter. Tingstuen: Den tidligere tingstue, der nu fungerer som domsal, har ludbehandlede bræddegulve, høje, hvidmalede vægpaneler og hvidmalede fyldningsdøre samt pudset og bemalet loft. Det tidligere venteværelse i forbindelse hermed har bræddegulve og hvidpudset loft samt hvidmalede fyldningsdøre. Udvalgsværelset: Det tidligere udvalgsværelse i etagens modsatte ende fremstår ligeledes med ludbehandlet trægulv og hvidpudset loft og er møbleret med det oprindelige inventar, bestående af et egetræs bord med tilhørende stole med udskårne rygge, reol, vægur og skrivebord. Det tidligere arkiv i forbindelse hermed fungerer i dag som bryllupsværelse og fremstår med bræddegulve, hvidpudset loft og hvidmalede fyldningsdøre. Arresthuset: Arresthuset, som man udvendigt fra alene har adgang til gennem forgårdens port, er en noget mere nøgtern, seks fag bred, toetages bygning med røde blankstensfacader og et stejlt sadeltag, tækket med sort skifer og udstyret med seks originale skorstene. Bygningen har bevaret sine oprindelige, små "staldagtige" tremmevinduer i såvel stueetagen som på første sal og desuden de to større vinduer af almindeligt format i førstesalens sydligste fag mod rådhusgården, hvor der siden opførelsen har været indrettet en "fællescelle" med mindre opsyn. Arresthusets indre: I det indre rummer den velbevarede arrest i begge etager en sidekorridor mod den vestvendte arrestantgård, og mod den østvendte rådhusgård fem celler, hvoraf de to sydligste på førstesalen, som førnævnt altid har været sammenlagt til én fællescelle. En original, spinkel trappe med diagonalt mønstrede jernsprosser forbinder de to etager. Cellerne har alle bevaret de oprindelige, gråmalede døre med låsetøj og glughul og en enkelt celle har den originale klapseng i mørkt lakeret træ. Bygningen har siden den ophørte som arrest i 1955 fungeret som depot. Vedligeholdelsestilstand: Bygningen er siden 1991 blevet sat meget fint i stand og fremstår derfor meget velholdt og særdeles intakt. Arresten bærer dog præg af at fungere som depot, men tænkes indrettet som lokalt "fængselsmuseum".

Planbestemmelser: Området er omfattet af en bevarende lokalplan. Kommuneatlas: Rådhuset har i Kommuneatlas Skælskør (1994) høj bevaringsværdi."

Bygningshistorie:

kilder:

Miljømæssig værdi:

Kulturhistorisk værdi:

Arkitektonisk værdi:

Bærende fredningsværdier:

Antal bygninger:

2

Antal andre objekter:

0

Komplekstype:

Rådhus

Bebyggelsestype:

Købstad - Den gamle bykerne

Fredningsstatus:

Med omgivelser fredet

Fredningsomgivelse:

Gårdrum, gårdsplads ; Mur ; Udhus

Sagsbehandlinger

Type:

Tinglyst fredning

Dato:

02-10-2001

Begrundelse:

Jf. brev af den 27. marts 2001. Begrundelse: Begrundelsen for fredningen er, at Skælskør tidligere råd-, ting- og arresthus med det tilhørende udhus, de tre indre gårde og de omsluttende mure (1896 af F.C.C. Hansen) har de kulturhistoriske og de arkitektoniske værdier, der kan begrunde en fredning. Bygningskomplekset er et meget intakt eksempel på tidligere tiders kombinerede råd-, ting- og arresthuse - her med en fuldkommen intakt plan, i stueetagen med borgmester-/herredsfogedkontor med egen indgang og arrestforvarerlejlighed med direkte gangforbindelse til de bagvedliggende celler, og på førstesalen med byrådssal, flankeret af tingstue m.v. Samtidig er huset en fin repræsentant for det sene 1800-tals solide og kvalitative, offentlige arkitektur, her i en tidstypisk, gotiserende historicisme, som kommer til udtryk i de kamtakkede gavle og facadens skulptursmykkede gavlkvist, de spidsbuede døre og vinduer og det velbevarede, rigt dekorerede interiør med mønstrede flisegulve, bemalede vægge, buer og lofter samt mørktådet træværk på førstesalen. Skov- og Naturstyrelsen skal nedvidere anbefale, at Skælskør Kommune, som foreslået af kommunen selv, lader tinglyse en sikring på stedet af det originale, ikke nagelfaste møblement i bygningens rådhusal og udvalgsværelse.

Journal nr.:

2001-911/331-0002

Omfattede bygninger: 2

[Gammeltorv 13](#)

[Gammeltorv 13](#)

Fredede omgivelser: 3

Gårdrum, gårdsplads

Mur

Omsluttende mure

Udhus

Relaterede sager: 0

Slots- og Kulturstyrelsen

H.C. Andersens Boulevard 2

1553 København V
